

tiden maatte gjøre det fornødent (Univ. Aarb. 1873—75 S. 175), samt til med 6 pCt. at forrente og afdrage et Laan til Kommunitetet, stort til Rest 78 Kr. 5 Ø., der i sin Tid var bevilget til Gasindlæg i Bygningen, med 8 Kr. 79 Ø. i hver Decbr. Termin. Den ved Prof. Nielsens Option ledig blevne Huslejeportion opteredes af Prof. Hammerich, der imidlertid døde uden at være kommet til Nydelse, se foran S. 26 ff. Efter denne opteredes den af Prof. Steen, der tiltraadte den fra Oktbr. Flyttedag 1877, se foran ib.

Ved Prof. Ussings Udnævnelse til Provst ved Regensen og Kommunitetet blev den af ham opterede Huslejeportion ledig til April Flyttedag 1877, se foran S. 25—26. Den opteredes af Prof. Aagesen.

III. Forelæsninger og Øvelser.

1. Approberet Forelæsningsplan for det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

For Bienniet 1876—78 har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet under 4. Juli 1876 approberet følgende Plan:

Efteraar 1876.	Foraar 1877.	Efteraar 1877.	Foraar 1878.
Indledning til Retsstudiet.		Indledning til Retsstudiet.	Dansk Privatrets alm. Del.
Alm. Retslære I.	Alm. Retslære II. Romerret I.	Romerret II.	Dansk Tingsret.
Indledning til dansk Formueret.		Dansk Obligationsret I.	Dansk Obligationsret II.
Dansk Familieret.	Dansk Personret.	Dansk Arveret.	
Processens alm. Del.	Ordinær Civilproces I.	Dansk Kriminalret I. Ordinær Civilproces II. Kriminalproces.	DanskKriminalretII. Extraordinær Civilproces.
Dansk Statsforfatningsret.			Dansk Retshistorie.
Privatrettens Encyklopædi I.	Privatrettens Encyklopædi II. Alm. Statsret.	Dansk Statsforvaltningsret.	Folkeret.
Nationalekonomiens Grundsætninger I.	Nationalekonomiens Grundsætninger II.	Nationalekonomiens Grundsætninger I.	Nationalekonomiens Grundsætninger II.
Nationalekonomiens Politik I.	Nationalekonomiens Politik II.		
Finansvidenskab I.	Finansvidenskab II.	Fædrelandets Statistik I. Statistikens Theori.	Fædrelandets Statistik II. Sammenlignende Statistik.
		Statsvidenskabelig Encyklopædi I.	Statsvidenskabelig Encyklopædi II.
Politisk Historie II.	Økonomiens Historie.		Politisk Historie I.

2. Anmeldte og holdte Forelæsninger.

Efter Forelæsnings Katalogerne og de til Ministeriet indsendte Beretninger gives her en Oversigt over de i Universitetsaaret anmeldte og afholdte Forelæsninger samt deres Gjenstand, med Tilføjelse af Time- og, saa vidt Materiale dertil haves, Tilhørerantallet. Hvor i sidst nævnte Henseende dobbelte Angivelser findes, betegner det første Tal de ved Forelæsningernes Begyndelse, det i Parenthes anførte Tal de ved disses Slutning tilstede værende Tilhørere.

Efteraars-Halvaar 1876.

Det theologiske Fakultet.

Dr. C. E. Scharling, Prof. Ord.: 1) efter nogle indledende Foredrag til Vejledning for de unge studerende, som begynde deres theologiske Kursus — Indledning til det nye Testaments Skrifter, 3 T.; 2) Fortolkning af de Johanneiske Breve, 2 T. Holdtes ej paa Grund af Docentens Sygdom og Afsked, se foran. Christen Hermansen, Prof. Ord., offentlig: 1) Indledningen til det gamle Testamente, og derefter Udsigt over den senere efterbibelske Literatur hos Jøderne, 3 T.; 2) Forelæsning over Profeten Jesaias, og derefter Fortolkning af nogle udvalgte Psalmer, 3 T. Holdtes ej paa Grund af Docentens Sygdom. Fr. Hammerich, Dr. phil., Prof. Ord., offentlig: 1) mundtlige Øvelser i Kirkehistorie (Oldkirken), 2 T., 70 (50) Delt; 2) Dogmehistorie, 2 T., 17 (13) Tilh.; 3) Kristendommen stillet lige over for Tidens Tvivl, en Forelæsning for baade theologiske og ikke theologiske studerende, 2 T. Lic. C. Henrik Scharling, Prof. Ord.: 1) offentlig: Fortolkning af Jesu Lidelseshistorie efter de fire Evangelier, 2 T., 41 (39) Tilh.; 2) offentlig: Evangelisk-luthersk Dogmatik (Pneumatologi), 2 T., 18 (18) Tilh.; 3) privatissime: theologiske Skriveøvelser, 2 T., 44 Delt. P. Madsen, Prof. Ord., offentlig: 1) Dogmatikens første Halvdel, 4 T., 114 (109) Tilh.; 2) dogmatiske Examinatorier, 2 T., 111 (91) Delt. — Fr. Nielsen, Kateket ved Vor Frelsers Kirke, som af Ministeriet havde faaet Tilladelse til at holde kirkehistoriske Forelæsninger*), offentlig: 1) Oldkirkens Historie, 2 T., 47 (44) Tilh.; 2) Hovedstrømningerne inden for Romerkirken i dette Aarhundrede, 1 T. — Pastorseminariet: Dr. A. L. Casse, Extr. Højesteretsassessor: Kirkeretten, 2 T. Dr. B. J. Fog, Holmens Provst: homiletiske Øvelser og pastoral-theologiske Forelæsninger, 2 T. Lic. C. Rothe, Stiftsprovst: kateketiske Øvelser og Foredrag over Kateketik, 2 T.

Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

A. Aagesen, Prof. Ord., offentlig: 1) Indledning til Retsstudiet, 2 T., 30 (13) Tilh.; 2) Forelæsning over Indledningen til den danske Formueret, 3 T., 69 (60) Tilh., og Examinatorium hertil, naar den under 1 nævnte Forelæsning er sluttet. Examinatoriet holdtes ej, da Stoffet ej egnede sig til at gjøres til Gjenstand for Examination. C. Goos, Prof. Ord., offentlig: 1) Examinatorium over den danske Strafferet (Slutn.), 3 T., 15 (14) Delt.; 2) Examinatorium over den almindelige Retslære, 3 T., 30 (15) Delt. N. C. Frederiksen, Prof. Ord.

*) Univ. Aarb. 1875—76 S. 98.

offentlig: 1) Examinatorier over Finansvidenskaben, 2 T.; 2) Forelæsninger og Examinatorier over økonomisk Politik (Handel og Industri), 2 T. William Scharling, Prof. Ord.: 1) offentlig: Økonomiens Theori, 2 T., 6 Delt.; 2) privat: skriftlige Øvelser over Spørgsmaal af Økonomiens Theori, 3 T., 3 Delt. H. Matzen, Prof. Ord.: 1) offentlig: Fortsættelse af Examinatoriet og Forelæsningen over den danske Statsforfatningsret, 2 T., 8 Delt.; 2) privatissime: theoretiske Skriveøvelser, 3 T., 23 Delt. J. H. Deuntzer, Prof. Ord., offentlig: 1) Foredrag og Examinatorier over den danske Familieret, 4 T., 65 (54) Delt.; 2) mundtlige Drøftelser af civilretlige Æmner efter nærmere Aftale med Deltagerne, holdtes ej. A. C. Evaldsen, Prof. Ord., offentlig: 1) Privatrettens Encyklopædi for statsvidenskabelige og yngre juridiske studerende, 4 T., holdtes ej; 2) Examinatorium over den danske Obligationsrets specielle Del, 2 T., 7 (5) Delt. — Dr. E. Holm, Prof. Ord. i Historie, offentlig: Examinatorier over Evropas politiske Historie efter 1648 (Slutning), 2 T., 3 Delt.

Det lægevidenskabelige Fakultet.

M. H. Saxtorph, Prof. Ord.: 1) 3 T. daglig kirurgisk Klinik paa Frederiks Hospital, 52 Delt.; 2) Forelæsninger, 2 T. og Praktikant-Øvelser, 4 T., 15 Delt. Dr. P. L. Panum, Prof. Ord.: 1) offentlig: Forelæsninger over det vegetative Livs Funktioner, samt over Vævenes og Organernes Ernæring, Væxt og Nydannelse, 4 T., 52 Tilh.; 2) privat: examineriske Kollokvier over de Afsnit, som ere gennemgaaede i de nævnte Forelæsninger, 1 T., 26 Delt.; 3) privatissime: udelukkende for ældre medicinske studerende Repetitions Examinatorier over udvalgte Afsnit af hele Fysiologiens Omraade, 2 T., 28 Delt.; 4) privatissime: i Forening med Hr. Assistent Buntzen et praktisk Kursus over de for Medicinerne vigtigste Stoffers Kemi, 3—6 T., 11 Delt. Dr. C. E. With, Prof. Ord., offentlig: 1) medicinsk Klinik, 5 T., 19 Delt., 33 Tilh.; 2) Praktikantklinik, 1 T., 11 Delt.; 3) Forelæsning og Demonstrationer over indvortes Sygdomme, 1 T., 15 Delt. Dr. F. Th. Schmidt, Prof. Ord., offentlig: 1—2) Forelæsning over det periferiske Nervesystem (fortsat) 3 T., 79 Tilh., samt over Sanseorganerne og Digestionsorganerne, 2 T., 73 Tilh.; 3) Examinatorium over topografisk Anatomi, 1½ T., 71 Delt.; 4) elementære Øvelser i mikroskopisk Anatomi, 2 T., 20 Delt.; 5) fra 1. Novbr. i Forening med Hr. Prosektor Valøe, Dissektionsovelser, 128 Delt. Dr. C. M. Reisz, Prof. Ord., offentlig: 1) Forelæsning over Nervesystemets specielle Pathologi, 2den Halvdel, 2 T., 26 Tilh.; 2) Forelæsning over Bevægelses Organernes specielle Pathologi, 2 T., 17 Tilh.; 3) Praktikantklinik, 7 à 12 T., 12 Delt. Dr. A. Stadfeldt, Prof. Ord., offentlig: 1) Kvindens Sygdomme, navnlig med Hensyn til den nyere Tids Fremskridt i Gynækologien, 2 T., 41 Tilh.; 2) kliniske Øvelser med de ældre studerende i Fødselsstiftelsen, 3 T., 20 Delt.; 3) Explorationsovelser paa svangre, 1 T.; 4) daglig Ledelse af Fødselsstiftelsens stationære og ambulatoriske Klinik. Dr. T. S. Warneke, Prof. Ord., offentlig: for medicinske studerende: 1) Farmakologi, 2 T., 40 (31) Tilh.; 2) Øvelser i Receptskrivning, 2 T., 23 (19) Delt., 16 Tilh.; for farmaceutiske studerende: 3) Examinatorier over Farmakognosi, 2 T., 37 Delt. Dr. C. G. Gædeken, Prof. Ord., offentlig: 1) skriftlige Øvelser og Examinatorier over Retslægevidenskab, 2 T., 14 Delt.; 2) kliniske Forelæsninger over Sindssygdom, 1 T., 14 Tilh.; 3) Forelæsning over Sindssygdom, 2 T., 27 Tilh. Dr. P. Plum, Lektor, offentlig: 1) kirurgisk Klinik paa Frederiks Hospi-

tal, 10—12 T.; 2) kirurgisk Praktikantklinik med ældre studerende, 3 T., 7 Delt.; 2) Forelæsninger over Operationslæren, 36 Tilh., samt kirurgiske Operationsøvelser, 18 Delt., 4 T.; 4) Examinatorier over Luxationer og Frakturer (fortsat), 2 T., 16 Delt.; Dr. V. Rasmussen, Lektor, var ved Sygdom forhindret fra at holde Forelæsninger. I Stedet for ham virkede C. Lange: 1) speciel pathologisk Anatomi, 3 T., 34 Tilh.; 2) pathologisk-anatomiske Demonstrationer, 2 T., 20 Tilh., 14 Delt.; 3) pathologisk-histologiske Øvelser, 2 T., 23 Delt.; 4) Sektionøvelser, c. 10 T., 20 Delt. — Dr. S. Engelsted, Overlæge ved Kommunehospitalet, midl. Docent: 1) klinisk Forelæsning over Hudsygdomme og veneriske Sygdomme, 1 T.; 2) Øvelser i Diagnose og Behandling af Hudsygdomme og veneriske Sygdomme, 2 T.; Dr. V. Holmer, Overlæge ved Kommunehospitalet, midl. Docent: kirurgisk Praktikantklinik med ældre studerende. — Dr. A. Brünniche, Prof., Overlæge ved Kommunehospitalet: daglige Praktikantklinikker paa Kommunehospitalets 2. Afd. Dr. F. Trier, Overlæge ved Kommunehospitalets 3. Afd., holdt i dette Halvaar paa Grund af foregæede Hospitalsforretninger ikke de sædvanlige kliniske Øvelser. Dr. C. Studsgaard, Overlæge ved Kommunehospitalet: i Sept.—Novbr. examinatoriske Kliniker i Kirurgi for videre komne. Dr. L. J. Brandes, Overlæge ved Alm. Hospital: kliniske Øvelser over indvortes Sygdomme. Dr. H. Hirschsprung, Læge ved Børnehospitalet: kliniske Øvelser og Foredrag paa Børnehospitalet. — Privat-Docenter: Dr. Edmund Hansen: fra Midten af Otr. Praktikantklinikker og Øvelser paa Øjenklinikken i Havnegade Nr. 5. Dr. Axel Iversen: Ledsygdommenes Kirurgi, 3 T. V. Krenchel: praktiske Øvelser i Undersøgelsesmethoderne ved Øjnenes Sygdomme i Havnegade Nr. 5.

Det filosofiske Fakultet.

Dr. J. N. Madvig, Prof. Ord.: 1) de romerske Statsindretninger, 4 T., 12 Delt.; 2) Øvelser over Livius, 2 T., 8 Delt. Dr. R. Nielsen, Lic. theol., Prof. Ord.: 1) offentlig: Det psykologisk-etiske Forhold mellem Menneskets lavere og højere Natur (Kjødet og Aanden), 1 T., 65 Tilh.; 2) privat: den første Halvdel af den filosofiske Propædevtik, 4 T., c. 150 Tilh. Dr. N. L. Westergaard, Prof. Ord., offentlig: 1) Begyndelsesgrundene af Sanskrit, 1 T., 1 Delt.; 2) Fortsættelse af hans to Sanskrit Kursus for videre komne, 3 T., 2 Delt. Dr. J. L. Ussing, Prof. Ord., offentlig: 1) Forelæsninger over de græske og romerske Gunders og Heroers Fremstilling i Billedkunsten, 3 T., 8 (6) Tilh.; 2) Øvelser over Vergils Æneide, 4 T., 9 (8) Delt. Dr. F. E. Schiern, Prof. Ord., offentlig: Fremstilling af Hovedmomenterne i det evropæiske Tyrkis Opløsning under de sidste Sultaner — Mahmud II., Abd-ul-Medjid og Abd-ul-Asiz — med en nærmere Belysning af Osmannernes saakaldte Reformere og Civilisationsforsøgene, 2 T. Dr. A. F. Mehren, Prof. Ord., offentlig: 1) Begyndelsesgrundene i Hebraisk for de studerende, der forberede sig til den særskilte Prøve i Hebraisk, i alt 10 T., (i Decbr.), 9 Tilh.; 2) Forklaring af Højsangen, 2 T.; 3) Forklaring af et Par af Hariris Maqámer*). Dr. Konrad Gislason, Prof. Ord., offentlig: gennemgaaet de første Kapitler af Njála med Begyndere, 2 T., 5 (3) Delt. Dr. E. Holm, Prof. Ord., offentlig: 1) Oversigt over de revolutionære Bevægelser og Reaktionen

*) Univ. Aarb. 1875—76 S. 95.

imod dem i Tyskland (Preussen og Østerrig) samt Italien 1848—49, 2 T.; 2) Examinatorier over Evropas politiske Historie efter 1648 (Slutn.), 2 T., 3 Delt. Dr. C. Paludan-Müller, Prof. Ord.: 1) Indledningen til Historiens Studium (Slutn.), 2 T.; 2) derefter offentlig: Forelæsninger over Danmarks Historie i det 13. Aarh., 2 T. Dr. S. Heegaard, Prof. Ord., offentlig: Fremstilling af Kants System (den praktiske Filosofi), (Forts.), 2 T., 25 (20) Tilh. L. H. F. Oppermann, Prof. Extr.: 1) for videre komne gennemgaaet vanskeligere Stykker af Oldgothisk, 2 T., 1 (1) Delt.; 2) gennemgaaet Stykker af tyske Forfattere fra det 16. Aarh., 2 T., 3 (3) Delt. Vilh. Bjerring, Prof. Extr., offentlig: 1) Forelæsning over La chanson de Roland, (Forts.), 2 à 4 T., 4 Tilh.; 2) franske Skriveøvelser for videre komne, 2 T., 8 Delt. George Stephens, Prof. Extr., offentlig: 1) William Shakespear's The Merry Wives of Windsor, 1 T., c. 50 Tilh.; 2) Middel-Engelsk (West-Midland Dialekt), Sir Gawayne and the Green Knigh, 1 T., c. 15 Tilh.; 3) hver Onsdag Aften Lejlighed til engelsk Samtale i hans Bolig. Dr. C. W. Smith, extr. Docent, offentlig: 1) Begyndelsesgrundene til det oldslaviske Sprog, 2 T., 1 Delt.; 2) Begyndelsesgrundene til det polske Sprog, 3 T., 1 Delt.; 3) Begyndelsesgrundene til det russiske Sprog; 4) Begyndelsesgrundene til det litauiske Sprog; Nr 3 og 4 holdtes ej. Svend Grundtvig, Prof. Extr., offentlig: den danske Literaturs Historie (Middelalderen), 2 T., 10 Tilh. Jul. Lange, extr. Docent: 1) offentlig: Forelæsninger over de københavnske Malerisamlinger, holdtes ej; i Stedet for: Forelæsninger over Oldtidens Kunsthistorie (den græske Kunst i den ældste Periode), 1 T.; 2) privatissime: Øvelser over forskelligartede Kunstværker i vore Samlinger, 1 T. Dr. Vilh. Thomsen, extr. Docent, offentlig: en sammenlignende historisk Udsigt over Grundtrækkene af de jafetiske Sprogs Grammatik, 2 T., 9 (8) Delt. — G. Brynjulfson, Docent: 1) offentlig: Udsigt over den islandske Literaturs Gjenoplivelse i det 16. og Begyndelsen af det 17. Aarh., (paa Islandsk). 2 T., 5 (4) Tilh.; 2) senere i Halvaaret en Række Foredrag over oldnordisk Kosmogoni; holdtes ej, da den første Forelæsning efter Tilhørernes Ønske udstraktes videre end oprindeligt paatænkt. Dr. Ludv. F. A. Wimmer, extr. Docent, offentlig: Fremstilling af det oldnordiske Sprog i dets historiske Udvikling, 2 T., 12 (11) Tilh. Dr. M. C. Gertz, extr. Docent, offentlig: gennemgaaet en Tragedie af Euripides (Alkestis), 3 à 4 T., 17 (17) Tilh. — Privat-Docenter: Dr. G. Fistaine, offentlig: 1) Forelæsninger (paa Fransk) over den franske Prosaliteratur i Middelalderen (Slutn.); 2) Oplæsning af passende Stykker af den franske Literatur (Corinne) med Bemærkninger om Udtalen, 1 T.; 3) Oplæsning af passende Stykker af den engelske Literatur af forskjelligt Indhold med Bemærkninger om Udtalen, 1 T.; 4) oversat og gennemgaaet Episoder af Tassos La Gerusalemme liberata, og sammenknyttet deres Indhold ved at fortælle det mellem liggende, 1 T.; 5) oversat og gennemgaaet paa lignende Maade la Historia de Gil Blas de Santillana, 1 T. Dr. Harald Høffding, offentlig: Psykologi, 2 T., 24 (21) Tilh. Dr. Troels Lund, offentlig: Udsigt over Grækenlands Udviklingshistorie i Oldtiden (den evropæiske Civilisations Historie I.), 2 T. Dr. Valdemar Schmidt, Prof.: 1) Fortsættelse af hans to Kursus i Gammel-Ægyptisk, hvert i 2 T.; 2) Fortsættelse af hans Kursus i Assyrisk, 2 T.; 3) gennemgaaet de ægyptiske og assyriske Indskrifter og Mindesmærker, som kunne tjene til Oplysning af Herodots første Bøger. Dr. Claudius Wilkens: Indledning til Social-Videnskaben (Slutn.), 2 T., c. 20 Tilh.

Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

Dr. Joh. Japetus Sm. Steenstrup, Dr. med., Prof. Ord., offentlig:

- 1) Overblik over Dyrerigets Former og deres Bygning, 3 T.; 2) Vejledning af de studerende under deres Afbenyttelse af Studiesalens Hjælpebidler til deres Studier, 4 T.; 3) Kollokvier og Repetitorier over det tidligere foredragne; 4) Vejledning ved Benyttelsen af Undervisningssamlingen. C. V. Holten, Prof. Ord.: 1) offentlig: Optiken, 2 T.; 2) Examinatorier over forskellige Dele af Fysiken. Dr. Adolph Steen, Prof. Ord., offentlig: 1) Infinitesimalmetoden og dens Anvendelser, for yngre studerende, 2 T., 3 Tilh.; 2) Krumningsforholdene ved vindskjæve Kurver og krumme Flader, for ældre studerende, 2 T., 1 Tilh. J. F. Johnstrup, Prof. Ord., offentlig: 1) almindelig Geognosi, 3 T., 21 (16) Tilh.; 2) Jordbundslære, 3 T., 60 (53) Tilh.; 3) det mineralogiske Museum aabent for de studerende de 4 første Dage i Ugen, 2 T., 35 Delt. Julius Thomsen, Prof. Ord., 1) Metalloiderne og deres Forbindelser, 5—3 T., 141 (116) Tilh.; 2) kemiske Øvelser, 12 T., 101 Delt. F. Didrichsen, Prof. Ord., offentlig: 1) de naturlige Familier, nærmest med Hensyn til Lægeplanterne, 3 T., 29 (30) Tilh.; 2) Repetitorier og Kollokvier over det foredragne, 3 T.; 3) Almindelig Botanik, 3 T. (fra Novbr.); 4) Speciel Systematik for videre komne, 2 T., 3 (3) Delt.; 5) hver anden Lørdag en botanisk Ekspedition; 6) I Novbr. en speciel Ekspedition med videre komne. Dr. T. N. Thiele, Prof. Ord.: 1) teorisk Astronomi for Begyndere, 2 T., 7 (4) Tilh.; 2) Øvelser i praktisk Interpolationsregning, 2 T., 7 (4) Tilh. J. C. Schiødte, Prof. Extr.: Øvelser i den komparative Zootomi, 3 T., 5 Delt. J. Th. Reinhardt, Prof. Extr., Tandforhold og Tandskifte hos de højere Hvirveldyr, 2 T., 13 (11) Tilh. Dr. H. G. Zeuthen, extr. Docent, offentlig: 1) Begyndelsesgrundene af den projektive Geometri, 2 T., 9 (5) Tilh.; 2) Den indiske Mathematik (Forts.), 2 T., 7 Tilh.; 3) fra Begyndelsen af Oktbr. gennemgaaet saadanne Partier af den elementære analytiske Geometri, som ikke medtages i Skolerne, 2 T., 12 (4) Delt. Dr. S. M. Jørgensen, Lektor: 1) kvantitativ uorganisk Analyse, 2 T., 17 (10) Tilh.; 2) Øvelser i den polytekniske Lærestalts kemiske Laboratorium de 4 første Dage i Ugen 3 T.; 3) Metallernes Kemi, 2—3 T., 163 (138) Tilh. — Dr. Eug. Warming, Docent, offentlig: 1) Øvelser i Planteanatomi, 3—4 T., 4 Delt.; 2) Botanik for Farmaceuter samt tilhørende Øvelser og Examinatorier, 2—3 T., 33 (25) Delt.; 3) for videre gaaende gennemgaaet de naturlige Familier i den botaniske Have og Museum, 2—3 T., 4 (3) Delt.; 4) Botanik for Polyteknikere, 2 T. Dr. E. Løffler, midl. Docent: en fysisk-ethnografisk Oversigt over Avstralkontinentet, det indiske Arkipel og Sydhavserne, 2 T., c. 200 Tilh. C. Christiansen, Docent ved den polytekniske Lærestalt, offentlig: Forelæsning over mekanisk Fysik, 3 T., 63 (52) Tilh. — Privat-Docent: Dr. P. C. V. Hansen: gennemgaaet og ved Exempler oplyst nogle udvalgte Afsnit af Geometri, Integralregning og Mekanik, 2 T., 21 Tilh.

Samlinger og videnskabeligt Apparat anmeldtes saaledes: Universitetsbibliotheket er aabent hver Søndag Kl. 11—3; dog finder Udlaan og Tilbagelevering kun Sted Kl. 11—2. Den botaniske Haves Samlinger ere tilgængelige for de studerende de 5 første Dage i Ugen Kl. 12—3. Fra det botaniske Bibliothek sker Udlaan Mandag, Onsdag og Fredag Kl. 12—3. Til samme Tid udfærdiges Adgangskort til den nye botaniske Have, som er aaben for studerende daglig fra Kl. 8 til Solnedgang. De studerende, som ønske at del-

tage i den botaniske Plantetegning, der finder Sted paa det Bülow'ske Legats Bekostning, have at henvende sig derom til Legatets Efor, Prof. F. Didrichsen. Det astronomiske Observatorium forevises de studerende, som ønske at se det, naar de derom henvende sig til Observator. Til den fysiske Instrumentsamling er Adgangen aaben hver Mandag Kl. 11—1; dog maa dertil Dagen i Forvejen begjæres Adgangskort ved en aaben Seddel, afleveret hos den polytekniske Lærestalts Portner. Universitetets kemiske Laboratorium er aabent for de studerende de 4 første Dage i Ugen Kl. 12—3. For videre komme vil Laboratoriet være tilgængeligt hver Søndag Kl. 10—3, efter nærmere Aftale med dets Bestyrer, Prof. Jul. Thomsen. Det Moltkeske, Universitetet tilhørende, mineralogiske Museum er aabent for de studerende Mandag, Tirsdag, Onsdag og Torsdag Kl. 10—12. For Publikum er det aabent Fredag Kl. 12—2. Til Universitetets zoologiske Museum erholde de studerende Adgangskort hos de enkelte Afdelingers Bestyrere; offentlig Adgang til hele Museet gives to Dage om Ugen, Søndag Kl. 12—2 og Onsdag Kl. 12—2. Det zootomisk-fysiologiske Museum vil hver Søndag Kl. 12—3 blive aabnet for de studerende, som desangaaende henvende sig til dets Bestyrer. Det normal-anatomiske Museum er tilgængeligt for de studerende de 5 første Dage i Ugen Kl. 9—12, naar de desangaaende henvende sig til dets Bestyrer, Prof. F. Th. Schmidt. I Sommermaanederne er Adgangen til Museet aaben for Publikum hver Lørdag Kl. 9—11. Den pathologisk-anatomiske Samling (i det forrige kirurgiske Akademis Bygning) vil blive forevist Onsdag og Lørdag Kl. 10—11. Den kirurgiske Instrumentsamling forevises, naar man derom henvender sig til dens Bestyrer, Lektor Plum. Den farmakologiske Samling vil kunne beses efter Aftale med dens Bestyrer.

Foraars-Halvaar 1877.

Det theologiske Fakultet.

Christen Hermansen, Prof. Ord., offentlig: 1) Indledn. til det gamle Testamente samt Udsigt over den senere efterbibelske hebraiske Literatur, 3 T.; 2) exegetiske Forelæsninger over de sidste Kapitler af Profeten Jesaias og over udvalgte Psalmer, 3 T. Holdtes ej paa Grund af Docentens Sygdom. Fr. Hammerich, Dr. phil., Prof. Ord., offentlig: 1) Udsigt over den almindelige Kirkehistorie, 3 T.; 2) mundtlige Øvelser i den almindelige Kirkehistorie (Middelalderen), 2 T.; 3) mundtlige Øvelser i patristisk Latin. Kom ej i Stand paa Grund af Docentens Død, se foran. Lic. C. Henrik Scharling, Prof. Ord., offentlig: 1) Religionsfilosofi, 3 T., 66 (60) Tilh.; 2) Fortolkning af Profeten Micha, 2 T., 26 (25) Tilh. P. Madsen, Prof. Ord., offentlig: 1) Dogmatikens anden Halvdel, 5 T., 110 (104) Tilh.; 2) dogmatiske Examinatorier, 2 T., 98 (77) Delt. Sthyr, Prof. Ord.: skriftlige Øvelser over samtlige theologiske Discipliner, 3 T., 33 Delt. — Frederik Nielsen, Kateket ved Vor Frelasers Kirke, med Ministeriets Tilladelse: fortsat Forelæsningen over Romerkirken i dette Hundrebaar, 2 T., 35 (23) Tilh. — Pastorseminariet: Dr. B. J. Fog, Holmens Provst: homiletiske Øvelser og Forelæsninger over praktisk Theologi, 2 T. Lic. C. Rothe, Stiftsprovst: kateketiske Øvelser og Foredrag over Kateketik, 2 T.

Det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

A. Aagesen, Prof. Ord., offentlig: sluttet Indledningen til den danske Formueret, 5 T., 39 Tilh. C. Goos, Prof. Ord., 1) offentlig: examinerisk gennemgaaet den almindelige Retslæres anden Halvdel, derunder indbefattet den almindelige Statsret, 3 T., 15 (10) Delt.; 3) privatissime: theoretiske Skriveøvelser, 3 à 4 T., 28 Delt. N. C. Frederiksen, Prof. Ord., var ved Sygdom forhindret i at læse i dette Halvaar; afskediget den 19. Maj 1877, se foran. William Scharling, Prof. Ord., offentlig: 1) Læren om Omsætningen (Økonomiens Theori II.), 3 T., 10 (7) Tilh.; 2) Læren om Udbyttets Fordeling (Økonomiens Theori III.), 2 T., 10 (7) Tilh. H. Matzen, Prof. Ord., offentlig: 1) examinerisk gennemgaaet den danske Statsforvaltningsret, 3 T., 10 (4) Delt.; 2) den danske Finansforvaltning, 2 T., 5 Tilh. J. H. Deuntzer, Prof. Ord., offentlig: væsentlig examinerisk gennemgaaet Læren om Arrest og Forbud samt om Appel, 5 T., 58 (35) Delt. A. C. Evaldsen, Prof. Ord., offentlig: 1) Fortsættelse af Fremstillingen af den danske Obligationsrets specielle Del; meddeltes Tilh. ved Avtografering; 2) examinerisk gennemgaaet det meddelte, 2 T., 7 (7) Delt.

Det lægevidenskabelige Fakultet.

M. H. Saxtorph, Prof. Ord.: 1) 3 T. daglig kirurgisk Klinik paa Frederiks Hospital, 41 Delt.; 2) Forelæsninger, 2 T., 37 Tilh., og Praktikant-Øvelser 4 T., 15 Delt. Dr. P. L. Panum, Prof. Ord.: 1) offentlig: nærmest for de yngre medicinske studerende a) Hudsekretionen, Urinsekretionen og den dyriske Varme, og derefter, b) Læren om Sanserne og de vilkaarlige Bevægelser, 5 T., 60 Tilh.; 2) privatim: examineriske Kollokvier over de Afsnit, som ere gennemgaaede i de nævnte Forelæsninger, 1 T.; 3) privatissime: udelukkende for ældre medicinske studerende Repetitions Examinerier over udvalgte Afsnit af hele Fysiologiens Omraade, 2 T., 28 Delt.; 4) privatissime: i Forening med Hr. Assistent Buntzen et praktik Kursus over de for Medicinerne vigtigste Stoffers Kemi, 4—8 T., 11 Delt. Dr. C. E. With, Prof. Ord., offentlig: 1) medicinsk Klinik, 5 T., 28 Delt., 4 Tilh.; 2) Praktikantklinik, 7 T., 13 Delt.; 3) Forelæsninger og Demonstrationer over indvortes Sygdomme, 1 T., 22 Tilh. Dr. F. Th. Schmidt, Prof. Ord., offentlig: 1—2) sluttet Forelæsningerne over Sanseorganerne og Digestionsorganerne og derefter foredraget Skelettets Bygning, 74 Tilh., og Respirationsorganerne, 2 5 T., 68 Tilh.; 3) Examinatorium over topografisk Anatomi, 1½ T., 59 Delt.; 4) elementære Øvelser i mikroskopisk Anatomi, 2 T., 19 Delt.; 5) indtil Udgangen af Marts i Forening med Hr. Prosektor Valle Dissektionsøvelser. Dr. C. M. Reisz, Prof. Ord., offentlig: 1) Forelæsning over Hjernens og Rygmarvens specielle Pathologi, 2 T., 22 Tilh.; 2) Forelæsning over Ernærings Sygdommenes specielle Pathologi, 2 T., 28 Tilh.; 3) Praktikantklinik, 10 à 12 T. Dr. A. Stadfeldt, Prof. Ord.: 1) kliniske Øvelser i Fødselslære, Kvinde- og Børnesygdomme for ældre lægevidenskabelige studerende, 4 T., 36 Delt.; 2) Explorationsøvelser paa svangre Kvinder, 1 T.; 3) Læren om Metrorrhagier under Svangerskab, Fødsel og Barselseng, 1 T., 36 Tilh.; 4) daglig Ledelse af Fødselsstiftelsens stationære og ambulatoriske Klinik. Dr. T. S. Warncke, Prof. Ord., offentlig: for medicinske studerende: 1) Farmakologi, 2 T., 41 (29) Tilh.; 2) Øvelser i Receptskrivning, 2 T., 23 Delt., 13 Tilh.; for farmaceutiske studerende: 3) Examinerier over Farmakognosi, 2 T., 37 (34) Delt. Dr. C. G. Gædeken, Prof. Ord., of-

fentlig: 1) Forelæsning over de akute Forgiftninger, 2 T., 32 Tilh.; 2) skriftlige og examineriske Øvelser over Retslægevidenskaben, 2 T., 29 Tilh.; 3) klinisk Forelæsning over Sindssygdom, 1 T., 35 Tilh. Dr. P. Plum, Lektor, offentlig: 1) kirurgisk Praktikantklinik med ældre studerende, 3 T., 7 Delt.; 2) kirurgiske Operationsøvelser, 4 T., 31 Delt.; 3) examinerisk gennemgaaet Øjensyggdommene, 2 T., 27 Delt. C. Lange, hvem det midlertidig var overdraget at docere Fagene, (under 16. Febr. 1877 udnævnt til Lektor, se foran): 1) Forelæsninger over speciel patologisk Anatomi, 3 T., 32 Tilh.; 2) patologisk-anatomiske Demonstrationer, 2 T., 29 Delt., 9 Tilh.; 3) patologisk-histologiske Øvelser, 2 T., 14 Delt.; 4) Sektionsevelser, c. 10 T., 30 Delt. — Dr. S. Engelsted, Overlæge ved Kommunehospitalet, midl. Docent: 1) kliniske Foredrag over Diagnose og Behandling af Hudsygdomme og veneriske Sygdomme, 1 T.; 2) praktiske Øvelser i Diagnose og Behandling af Hudsygdomme og veneriske Sygdomme, 2 T. — Dr. V. Holmer, Overkirurg ved Kommunehospitalet: kirurgisk Praktikantklinik for ældre studerende. Dr. A. Brün-
niche, Prof., Overlæge ved Kommunehospitalet, holdt paa Grund af forøgede Hospitalsforretninger, ikke sin sædvanlige Praktikantklinik i dette Halvaar. Dr. F. Trier, Overlæge ved Kommunehospitalets 3. Afd.: vejledet de studerende i at kjende og behandle indvortes Sygdomme, 7 T. Dr. C. Studsgaard, Overkirurg ved Kommunehospitalet: examinerisk Klinik. Dr. L. J. Brandes, Prof., Overlæge ved Alm. Hospital; kliniske Øvelser. Dr. H. Hirschsprung, Overlæge ved Børnehospitalet: Vejledning ved den daglige Poliklinik og Stuegang. — Privat-Docenter: Dr. Edmund Hansen: fortsat sine kliniske Foredrag paa Øjenklinikken i Havnegade Nr. 5, 2 T., i Febr. og Marts Maaned. Dr. Axel Iversen: sluttet Forelæsningen over Ledsyggdommene og derefter læst over Luxationerne. Dr. V. Krenchel: Øvelser paa Øjenklinikken i Havnegade Nr. 5 fra Begyndelsen af Apr.

Det filosofiske Fakultet.

Dr. J. N. Madvig, Prof. Ord.: 1) sluttet Forelæsningerne over de romerske Statsindretninger, 4 T., 9 Tilh.; 2) gennemgaaet nogle Stykker af de græske Historikere, som skildre romerske Forhold, 2 T., 6 (5) Delt. Dr. R. Nielsen, Lic. theol., Prof. Ord.: 1) offentlig: Filosofiens Grundproblemer, 1 T., 33 Tilh.; 2) privat: den anden Halvdel af den filosofiske Propædevtik, 4 T., 107 Tilh. Dr. N. L. Westergaard, Prof. Ord., offentlig: 1) Begyndelsesgrundene af Sanskrit, 2 T., 2 Delt.; 2) Fortsættelse af hans te Sanskrit Kursus, 2 T., 1 Delt. Dr. J. L. Ussing, Prof. Ord.: 1) fortsat de kunstmythologiske Forelæsninger og i Foraarsmaanederne afsluttet dem ved Besøg i Museerne, 2 T., 7 (6) Tilh.; 2) skriftlige Øvelser for de filologiske studerende, 3 T., 5 Delt. Dr. F. E. Schiern, Prof. Ord., offentlig: Hovedmomenter af det dansk-norske Monarkis Historie under Kong Christian VII., 2 T. Dr. A. F. Mehren, Prof. Ord., offentlig: 1) Forklaring af Psalmerne fra Ps. XVI.—XLI., 1 T., 3 (2) Tilh.; 2) forklaret de 12 første Kapitler af Jesaias, 1 T., 5 (5) Tilh.; 3) gennemgaaet et Par af Hariris Maqâmer for videre komme i Arabisk, 1 T., 1 Delt.; 4) vejledet Begyndere i Arabisk, 1 T., 4 Delt. Dr. Konrad Gislason, Prof. Ord., offentlig: fortsat Læsningen af Njåla, 2 T., 2 (1) Tilh. Dr. E. Holm, Prof. Ord.: Oversigt over Europas Historie fra 1849 indtil 1861, 2 T. Dr. C. Paludan-Müller, Prof. Ord., var af Ministeriet fritaget for at holde Forelæsninger i dette Halvaar. Dr. S. Hee-

gaard, Prof. Ord., offentlig: afsluttet sin Fremstilling af Kants System (Mæglingsforsøget mellem den theoretiske og den praktiske Filosofi), 2 T., 15 (18) Tilh.

L. H. F. Oppermann, Prof. Extr.: 1) Oldfrisisk for Begyndere, 2 T.; 2) gennemgaaet Stykker af tyske Forfattere fra Slutningen af det 16. og Begyndelsen af det 17. Aarh., 2 T. Vilh. Bjerring, Prof. Extr.: 1) offentlig: den franske Grammatiks Historie, 2 T., 4 Tilh.; 2) offentlig: franske Skriveøvelser for videre komne, 2 T., 6 Delt.

George Stephens, Prof. Extr.: 1) offentlig: Erectheus: a Tragedy, by A. C. Swinburne, derefter William Shakespear's King Henry IV., Part 1, 1 T., c. 25 Tilh.; 2) offentlig: Middel-Engelsk (West-Midland Dialekt), Sir Gawayne and the Green Knight, derefter Old-Engelsk, 1 T., c. 20 Tilh.; 3) hver Onsdag Aften Lejlighed til engelsk Samtale i hans Bolig.

Dr. C. W. Smith, extr. Docent, offentlig: 1) Begyndelsesgrundene til det russiske Sprog, 2 T., 7 (3) Delt.; 2) Begyndelsesgrundene til det litauiske Sprog; holdtes ej, da ingen Delt. meldte sig; 3) fortsat det forrige Halvaars Kursus i Oldslavisk, 2 T., 1 Delt.; 4) fortsat det forrige Halvaars Kursus i Polsk, 2 T., 1 Delt.

Svend Grundtvig, Prof. Extr., offentlig: den danske Literaturs Historie fra det 15. Aarh., 2 T., 26 Tilh.

Jul. Lange, extr. Docent: 1) offentlig: gennemgaaet de ældste græske Kunstværker og sammenlignet deres Motiver og Stil med den asiatiske og ægyptiske Kunsts, 1 T.; 2) privatissime: Øvelser til Vejledning for de studerende, som ønskede med de Midler, Kjøbenhavns Samlinger og Bibliotheker frembyde, at stifte Bekjendtskab med de store Mestere i Billedkunsten, 1 T.

Dr. Vilh. Thomsen, extr. Docent, offentlig: sammenlignende Udsigt over Grundtrækkene af de jafetiske Sprogs Grammatik (sluttet), 2 à 3 T., 9 (4) Tilh.

Dr. Ludv. F. A. Wimmer, extr. Docent, offentlig: Fremstilling af det oldnordiske Sprog i dets historiske Udvikling (sluttet), 2 T., 4 (4) Delt. — G. Brynjulfsen, Docent, offentlig: 1) Fremstilling af enkelte Afsnit af den nordiske Mythologi (oldnordisk Kosmologi m. m.) og Sagnhistorie, sammenlignet med tilsvarende Forestillinger hos sydligere Kulturfolk, 2 T., 40—50 Tilh.; 2) Om de enkelte nordiske Guder og enhvers særskilte Virkekreds, 2 T., 40—50 Tilh.

Dr. M. C. Gertz, extr. Docent: 1) Forelæsning over Euripides's Alkestis (sluttet), 4 T., 13 (11) Tilh.; 2) derefter Øvelser over nogle af Demosthenes's Privattaler, 4 T., 5 (5) Tilh. — Privat-Docenter: Dr. G. Fistaine: 1) Oplæsning af Victor Hugos Hernani ou l'honneur castillan; 2) Oplæsning af passende Stykker af engelsk Prosa og Poesi; 3) Oplæsning og Forklaring af Tassos La Gerusalemme liberata. Disse Øvelser holdtes ej.

Dr. Harald Høffding, offentlig: Spinozas Filosofi, 2 T., 41 (29) Tilh.

Dr. Valdemar Schmidt, Prof., offentlig: 1) fortsat sine to Kursus i Fortolkning af gammel-ægyptiske Indskrifter, à 2 T.; 2) fortsat sine Øvelser i Fortolkning af assyriske Indskrifter, 2 T.; 3) Udsigt over de ægyptiske og assyriske Mindesmærker, som tjene til Oplysning af Herodots to første Bøger, 1 T.; 4) Udsigt over de assyriske Aktstykker, der indeholde Bidrag til Forstaaelsen af flere Afsnit af de profetiske Skrifter og af Kongernes Bøger, 1 T.

Dr. Claudius Wilkens, offentlig: Befolkningsspørgsmaalet, Jordrenteteorien og Socialismen, 2 T., c. 40 Tilh.

Dr. O. Siesbye: Gennemgaaelse af nogle af Ciceros Taler med yngre filologiske studerende; holdtes ej paa Grund af Docentens Sygdom.

Det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

Dr. Joh. Japetus Sm. Steenstrup, Dr. med., Prof. Ord., offentlig: 1) Overblik over Dyrerigets Former og deres Bygning, 3 T.; 2) Vejledning af de studerende under deres Afbenyttelse af Undervisningssamlingen; 3) Kollokvier og Repetitorier over saadanne Afsnit, der ikke ere blevne tagne med i Overblikket, og over det gennemgaaede; 5) ydet videre komne Bistand til deres Studiers Fremme, navnlig under Afbenyttelsen af de under ham staaende Samlinger. C. V. Holten, Prof. Ord., offentlig: 1) Examinatorier over forskellige Dele af Fysiken, 2 T.; 2) Foredrag over de fysiske Maale- og Vejerredskaber, 2 T. Dr. Adolph Steen Prof. Ord., offentlig: 1) foredraget Sandsynlighedsregningen saaledes, at ogsaa yngre studerende kunde følge med til et vist Punkt, 2 T., 19 Tilh.; 2) gennemgaaet den elementære Stereometri i videre Omfang, end den er læst i Skolen, 2 T., 23 Tilh. J. F. Johnstrup, Prof. Ord.: 1) offentlig: Danmarks Geognosi, 2 T., 29 (28) Tilh.; 2) Jordbundslære (fortsat), 3 T., 43 Tilh.; 3) Examinatorium over Mineralogi, 2 T., 15 Delt.; 4) Mineralogiske Øvelser, 1 T., 15 Delt.; 5) det mineralogiske Museum aabent for de studerende de 4 første Dage i Ugen, 2 T., 30 Delt. Julius Thomsen, Prof. Ord.: 1) offentlig: organisk Kemi, 3 T., 106 (57) Tilh.; 2) kemiske Øvelser, 12 T., 101 Delt. D. F. Didrichsen, Prof. Ord.: 1) Forelæsninger over almindelig Botanik (fortsat), 3 T., 24 (10) Tilh.; 2) fra April: gennemgaaet de naturlige Familier, nærmest med Hensyn til Lægeplanterne, 3 T.; 3) Repetitorier og Kollokvier over det foredragne, 3 T., 4) hver anden Lørdag en botanisk Ekspedition; 5) for videre komne gennemgaaet visse naturlige Familier (fra April), 2 T., 3 (3) Tilh.; 6) en Ekspedition, særlig for videre komne. Dr. T. N. Thiele, Prof. Ord.: 1) Fysisk Astronomi, 2 T., 4 (4) Tilh.; 2) Astronomiske Øvelser, 2 T. J. C. Schiødte, Prof. Extr.: praktiske og theoretiske Øvelser i den komparative Zootomi og Morfologi, 2 à 3 T., 2 Tilh. J. Th. Reinhardt, Prof. Extr.: Forelæsninger over Tandforhold og Tandskifte hos de højere Hvirveldyr (fortsat), 2 T., 11 (10) Tilh. Dr. H. G. Zeuthen, extr. Docent, offentlig: 1) Forelæsning over projektiv Geometri (fortsat), 2 T., 4 (4) Tilh.; 2) gennemgaaet Begyndelsesgrundene af den grafiske Statik, 2 T., 38 (9) Tilh. Dr. S. M. Jørgensen, Lektor: 1) uorganisk analytisk Kemi, 2 T., 140 Tilh.; 2) Øvelser i den polytekniske Lærestalts kemiske Laboratorium de 4 første Dage i Ugen, 3 T. — Dr. Eug. Warming, Docent, offentlig: 1) planteanatomiske Øvelser, 4 T., 7 (6) Delt.; 2) Forelæsninger og Øvelser i Botanik for farmaceutiske studerende, 4 T., 35 (35) Delt.; 3) de naturlige Familier praktisk gennemgaaede i den botaniske Have for videre komne, fra Begyndelsen af Maj, 1 à 2 T., 3 (2) Delt.; 4) i Slutningen af Halvaaret hver anden Lørdag en botanisk Ekspedition, 30 Delt. Dr. E. Løffler, midl. Docent: 1) Fremstilling af de ethnografiske Forhold i Afrika, 2 T., c. 200 Tilh. C. Christiansen, Docent ved polyteknisk Lærestalt, offentlig: 1) kemisk Fysik, 3 T., 66 (43) Tilh.; 2) gennemgaaet første Bog af Newtons Philosophiæ naturalis principia mathematica, 2 T., 7 (2) Tilh.

Samlinger og videnskabeligt Apparat som i forrige Halvaar.